

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

для підготовки до здачі заліку з навчальної дисципліни

«Практика вирішення еколого-правових конфліктів»

для студентів другого (магістерського) рівня, спеціальності 081 Право

ТЕМА 1. Конфліктна природа екологічних правовідносин

Конфліктна природа екологічних відносин. Проблеми конфліктної взаємодії між суб'єктами екологічних правовідносин. Детермінанти та основні прояви екологічних конфліктів в Україні.

Сталий розвиток як концепція узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів. Екопропорційність як механізм реалізації сталого розвитку.

ТЕМА 2. Еколого-правовий конфлікт: поняття, сутнісні характеристики

Екологічний конфлікт як різновид соціально-правового конфлікту. Правова, соціальна, економічна та екологічна складові даної категорії конфлікту.

Елементи структури юридичного конфлікту: суб'єкти, учасники, сторони; предмет та об'єкт конфлікту; зміст.

Ознаки еколого-правового конфлікту.

Види еколого-правових конфліктів.

Розмежування еколого-правового конфлікту із суміжними категоріями. Конфлікт і спір, конфлікт і правопорушення.

ТЕМА 3. Форми та механізми врегулювання еколого-правового конфлікту

Поняття управління еколого-правовим конфліктом: прогнозування, запобігання, стимулювання, завершення конфлікту. Методи прогнозування та профілактики конфліктності у соціальних відносинах. Шляхи запобігання конфлікту. Вимушені та превентивні форми запобігання конфлікту. Стимулювання конфлікту, його форми та засоби.

Форми завершення юридичного конфлікту: припинення і скасування, врегулювання і розв'язання конфлікту.

Правові інститути та механізми розв'язання еколого-правових конфліктів. Традиційні та альтернативні способи розв'язання екологічних конфліктів.

Традиційні механізми врегулювання еколого-правових конфліктів. Конституційні процедури та конституційне судочинство. Адміністративні процедури. Судова форма врегулювання еколого-правового спору.

Альтернативні форми розв'язання еколого-правових конфліктів. Переговори, погоджувальні процедури, посередництво (медіація).

ТЕМА 4. Адміністративні процедури як форма врегулювання еколого-правових конфліктів

Загальна характеристика адміністративного порядку врегулювання екологічних спорів.

Обов'язковість адміністративного розгляду як досудового порядку врегулювання екологічного спору.

Загальні та спеціальні адміністративні процедури. Суб'єкти, уповноважені на врегулювання еколого-правових конфліктів.

Порядок розгляду та прийняття рішення уповноваженим суб'єктом.

ТЕМА 5. Судова форма вирішення еколого-правових спорів

Судовий розгляд як найбільш ефективний спосіб врегулювання еколого-правового конфлікту.

Доступність правосуддя щодо розгляду екологічних спорів. Організаційна конвенція та доступ до правосуддя з питань довкілля. Процесуальна правоздатність в контексті доступу до правосуддя з питань, що стосуються довкілля.

Спеціалізація судів та проблеми розмежування судових юрисдикцій щодо розгляду еколого-правових спорів.

Засоби правового захисту та їх ефективність у справах, що стосуються довкілля.

ТЕМА 6. Судовий розгляд екологічного спору в порядку цивільного судочинства

Цивільне судочинство.

Відмежування еколого-правових спорів від майнових конфліктів, пов'язаних із природоресурсними відносинами.

Процесуальне становище осіб, що беруть участь у вирішенні екологічного конфлікту.

Особливості судового розгляду екологічного спору.

Виконання судових рішень.

ТЕМА 7. Процедури вирішення екологічних спорів, що застосовуються господарським судом

Загальна характеристика спорів, що вирішує господарський суд.

Процедури вирішення екологічних спорів, що застосовуються господарським судом.

Шляхи підвищення ефективності вирішення екологічних спорів господарськими судами.

ТЕМА 8. Юрисдикція адміністративних судів щодо врегулювання еколого-правових конфліктів

Юрисдикція адміністративних судів щодо врегулювання еколого-правових конфліктів.

Публічний характер еколого-правового спору.

Особливі форми провадження в адміністративному суді.

Специфіка виконання рішення в адміністративній справі.

ТЕМА 9. Альтернативні шляхи врегулювання еколого-правових спорів в межах судового процесу

Нормативне закріплення процесуальних основ альтернативного вирішення еколого-правового конфлікту. Дискреційні повноваження суду у виборі альтернативних способів врегулювання спору.

Врегулювання спору за участі судді. Підстави, строк, порядок вирішення спору.

Інститут мирової угоди. Відмінності в процедурі визнання (затвердження) та виконання мирової угоди залежно від виду судочинства.

Спрощені провадження – новація національного процесуального законодавства. Особливості розгляду справи за правилами спрощеного провадження у порядку адміністративного, господарського, цивільного судочинства. Правові наслідки застосування спрощеної форми провадження.

ТЕМА 10. Альтернативні форми врегулювання еколого-правових конфліктів

Поняття альтернативного вирішення юридичного конфлікту. Правова природа, принципи та суб'єкти альтернативного врегулювання еколого-правового конфлікту. Переваги та недоліки альтернативного врегулювання екологічних конфліктів.

Поняття і структурні елементи переговорного процесу. Стадії переговорного процесу: підготовка до переговорів; процес їх ведення; аналіз результатів переговорів і виконання досягнутих домовленостей. Умови ефективності переговорного процесу по вирішенню еколого-правових конфліктів.

Переваги, недоліки і перспективи розвитку третейського судочинства як альтернативної форми врегулювання екологічного спору.

Застосування посередництва у вирішенні екологічних конфліктів. Поняття і види посередництва. Медіація як спосіб вирішення еколого-правових конфліктів. Основні принципи медіації. Стадії процедури посередництва. Проблема практичного застосування медіації при вирішенні екологічних конфліктів.

ТЕМА 11. Світовий досвід використання нетрадиційних форм врегулювання еколого-правових конфліктів та ефективність його реалізації у правозастосовній практиці України

Зарубіжний досвід застосування альтернативних процедур. Міні-суд, посередництво-арбітраж та інші.

Міжнародно-правові та європейські стандарти застосування альтернативних форм врегулювання спору.

Сучасний стан використання альтернативних форм врегулювання конфліктів в Україні.